

NATIONAL SECURITY POLICY - ACTUALITY AND PERSPECTIVE

Associate Professor PhD Ina Raluca TOMESCU
“Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu

ABSTRACT. THE SECURITY PROBLEM HAS MULTIPLE DIMENSIONS: ECONOMIC, SOCIO-PROFESSIONAL, EDUCATIONAL, SOCIAL PROTECTION AND HEALTH ONES. THE NATIONAL SECURITY POLICY IS CONCERNED BY BOTH THE PRESENT, AND THE FUTURE, BECAUSE IT DEFINES THE VITAL INTERESTS OF THE NATION AND ESTABLISHES THE LINES OF ACTION TO DEAL WITH THE PRESENT AND THE FUTURE THREATS AND FAVORABLE EVOLUTIONS.

KEYWORDS: SECURITY, NATIONAL SECURITY, THREATS, COLLECTIVE SECURITY.

Securitatea ocupă un loc central între preocupările actuale ale gândirii filosofice, întrucât omenirea, care pare incapabilă să coexiste armonios, domină multe din condițiile ce determină această stare pe diferite niveluri ale organizării sociale: individual, grupal, național, regional sau global¹.

Securitatea lumii, a continentelor, a unor zone sau regiuni, a fiecărei țări în parte constituie o problemă de viață internă și internațională, un proces continuu în care se îmbină permanent, printr-un act integrator, toate evenimentele trecute, prezente și viitoare, fiecare participând, mai mult sau mai puțin, la întărirea securității sau, dimpotrivă, la destabilizare.

Problema securității este una ce dobândește tot mai multe dimensiuni: dimensiunea economică, dimensiunea socio-profesională, dimensiunea educației, dimensiunea protecției sociale și sănătății².

Începutul sec. al XXI-lea deschide o nouă eră în politica internațională în care securitatea și, implicit, competiția pentru afirmarea și consolidarea noilor actori în jocul puterii mondiale ocupă locul central în determinarea evoluției lumii și stabilirii noii ordini internaționale³.

Noile dezvoltări ale mediului de securitate fac necesare măsuri de redefinire, reconfigurare și reconstruire pe noi piloni a dreptului la securitate individuală, națională și colectivă și reglementare a noilor forme de cooperare.

¹S. Celac, *Geopolitica energie*, Evoluții recente, în revista Mileniul III, 1999, pp. 43-50.

² Adrian Gorun, *Geopolitică, Geostrategie, Globalizare*, Ed. Academica Brâncuși, Târgu-Jiu, 2010, p. 172.

³ V. Paul, I. Coșcodaru, *Centre de putere ale lumii*, Ed. Științelor sociale și politice, București, 2003, pp. 13-30.

Redefinirea conceptului de securitate se desfășoară într-un context în care actorii statali și nonstatali au viziuni diferite asupra provocărilor la adresa securității, în conformitate cu tradiționala distincție între nord și sud din relațiile internaționale: nordul și-a centrat atenția pe terorism și armele de distrugere în masă, în timp ce sudul este preocupat de sărăcie și subdezvoltare⁴. Așa au apărut concepte de genul securitate colectivă, securitate comună sau securitate prin cooperare⁵. Aceste trei concepte au o dimensiune militară predominantă deoarece realizarea stării de securitate va depinde, în mare măsură de contracararea provocărilor tradiționale la adresa securității, precum limitarea proliferării armelor de distrugere în masă și rezolvarea conflictelor înainte ca acestea să devină violente. Totuși, problemele legate de sărăcie, suprapopulare, degradarea mediului, schimbarea climei, reprezintă deja amenințări împotriva cărora trebuie angrenate resurse uriașe, atât de natură financiară, cât și umană.

Complexitatea mediului internațional determină cercetătorii să considere astăzi, „...astăzi securitatea nu mai poate fi analizată în termeni de alegere politică, de capacități și intenții ale unui stat, întrucât vulnerabilitățile, riscurile, pericolele și amenințările la adresa securității au căpătat acum o semnificație sistemică”⁶.

Din termenul securitate au derivat în teoria și practica relațiilor internaționale o serie de noțiuni și concepte: securitate internațională/mondială, securitate continentală/ regională, securitate multiregională, securitate colectivă, securitate prin cooperare. Securitatea internațională reprezintă un mod de organizare a relațiilor internaționale, caracterizat prin aceea că toate statele lumii sunt la adăpost de orice agresiune, act de forță, de amenințare cu folosirea forței, de orice atentat la adresa independenței și suveranității naționale sau a integrității lor teritoriale. Conceptul are însă o accepție mult mai extinsă, care exprimă interdependența tot mai accentuată a factorilor militari, politici, economici, sociali, tehnologici, geografici.⁷

În contextul acestei configurații complexe, regiuni întregi sunt afectate de stări de instabilitate și conflict, de sărăcie și frustrare care generează sau favorizează amplificarea noilor riscuri și amenințări. Dintre acestea, unele pot avea un impact major asupra securității României. La nivel regional, persistă stări de tensiune determinate de vechi dispute de natură etnică sau religioasă, separatiste ori de contestare a frontierelor existente, precum și de criminalitatea transfrontalieră în creștere; multe dintre aceste tensiuni au potențial exploziv.

Mediul de securitate la nivel zonal și regional este conturat preponderent de următoarele tendințe majore⁸:

- accelerarea proceselor de globalizare și de integrare regională, concomitent cu proliferarea acțiunilor având ca scop fragmentarea statală;
- convergența rezonabilă a eforturilor consacrate structurării unei noi arhitecturi de securitate, însoțită de accentuarea tendințelor regionale anarhice;
- revigorarea eforturilor statelor vizând prezervarea influenței lor în dinamica relațiilor internaționale, în paralel cu multiplicarea formelor și creșterea ponderii intervenției actorilor nestatali în dinamica relațiilor internaționale.

⁴Nicolae Uscoi, *Securitatea internațională*, Editura Antet, București, 2002, pp. 41-45.

⁵Gheorghe Nicolaescu, *Gestionarea crizelor politico-militare*, Colecția Geostrategie, Editura Top Form, București 2003, pp. 12-13.

⁶Alexandra Sarcinchi, *Elemente noi în studiul securității naționale și internaționale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2005, p. 6.

⁷Ion Pâlșoiu, *Studii de securitate*, Editura Autograf, Craiova, 2010, p.10.

⁸George Boroi, *Aspecte specifice ale noului mediu de securitate la nivel mondial*, în *Lumea militară*, nr. 1/2011.

Modificările arhitecturii globale de securitate deschid, pentru tot mai multe state, oportunități reale, creează responsabilități suplimentare și generează provocări complexe, față de care trebuie să se adopte o conduită cât mai pragmatică, activă și previzibilă, cu scopul de a se răspunde sfidărilor contemporane, în acord cu interesele lor majore și prin asumarea principiilor lumii democratice.

Politica de securitate națională se referă atât la prezent, cât și la viitor, pentru că definește interesele vitale ale națiunii și stabilește liniile de acțiune pentru a face față amenințărilor prezente și viitoare și a gestiona evoluțiile favorabile. În ultima instanță, politica de securitate națională caută să reunească și să coordoneze contribuțiile tuturor celor responsabili în materie de securitate națională, în funcție de interesele și amenințările considerate ca cele mai importante⁹.

Unii specialiști români consideră că „securitate înseamnă capacitatea unei națiuni de a împiedica un război sau, dacă acest lucru nu reușește, de a câștiga un război, pentru a nu-și pierde integritatea și independența națională”¹⁰.

Categoria securității naționale reprezintă noțiunea de bază ce desemnează esența, nucleul diverselor tipuri de siguranță. Ea poate fi interpretată drept capacitate a comunității teritoriale de stat de a satisface, în pofida existenței pericolelor obiective, acele cerințe care sunt necesare pentru autoprezervarea acesteia. Drept obiective principale pot fi luate interesele persoanei, societății, statului, dar și cele ale cetățenilor. În același timp, securitatea națională sau securitatea țării e legată nemijlocit de aspectele economice, politice, tehnico-științifice, demografice ale dezvoltării societății, de starea de dezvoltare a culturii medicale, a instruirii și educației etc.

La acest nivel, securitatea este definită drept deplinătatea condițiilor: politice, economice, militare, sociale și culturale – necesare de a garanta suveranitatea, independența și promovarea intereselor naționale. Orice amenințare la nivelul celor cinci dimensiuni este percepută ca amenințare la adresa securității naționale. Din punct de vedere militar și economic, securitatea poate fi clar definită, dar, în cazul definirii securității politice, socio-economice și culturale, părerile sunt divergente. Pot apărea cazuri când măsurile luate pentru protejarea culturii să fie interpretate ca discriminatorii, etnocentriste sau rasiale¹¹.

Cum în ultima perioadă conceptul de securitate a fost extins la mult mai multe domenii decât cel militar, unii autori au considerat că: „conceptul de securitate națională nu duce în sine la o formulare clară și precisă. El se referă la o vagă varietate de riscuri, despre a căror probabilitate avem prea puține cunoștințe, și la unele contingente a căror natură de-abia putem să o percepem”¹².

Paradigma securității naționale își are rădăcinile în ideea conform căreia statul este principalul actor al relațiilor internaționale. Modificarea paradigmatică s-a produs în anii '80-'90, conceptul de securitate națională devenind subiectul noilor dezbateri între tradiționaliști, pe de o parte, și pozitiviști, constructiviști și postmoderniști, pe de altă parte. Problema ce decurge din

⁹ Sorin Vornic, *Securitatea energetică în contextul securității globale*, în Colocviu strategic, nr. 12/2010, p. 1.

¹⁰ Constantin Gheorghe Balaban, *Modificări în arhitectura globală de securitate*, în Revista Impact Strategic, nr.1/2005, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, București, p.19.

¹¹ Mirela Atanasiu, *Conceptul de "securitate" în legislația internă și internațională*, în Impact strategic, nr. 3/2008, p. 75.

¹² Charles Schultz, *The Economic Content of the National Security Policy*, Foreign Affairs, 1973.

aceste dezbateri se referă la necesitatea distincției dintre securitatea națională și cea internațională. Însă, avem de-a face cu o falsă problemă, deoarece securitatea, la orice nivel, are ca subiect omul, care transcende toate granițele¹³.

Dictionary of American Government definește securitatea națiunii ca o condiție a avantajului militar sau de apărare, o poziție favorabilă în relațiile internaționale și o situație de apărare care permit o rezistență încununată de succes împotriva unor acte ostile sau distructive, interne sau externe¹⁴.

Potrivit Dicționarului de Relații Internaționale, securitatea înseamnă absența amenințărilor împotriva unor valori importante¹⁵.

În literatura de specialitate românească, securitatea națională a fost definită ca reprezentând „starea în care trebuie să se găsească un stat pentru a putea să se dezvolte liber și să acționeze neîngrădit pentru promovarea intereselor fundamentale proprii”¹⁶, „o stare caracterizată printr-un ansamblu de condiții sociale, economice, politice, de mediu, culturale etc., propice desfășurării normale a vieții și activității indivizilor și comunităților umane dintr-un spațiu delimitat geografic, într-o perioadă de timp riguros determinată”¹⁷, „o stare de echilibru dinamic al unui sistem, în care au loc diverse procese organizate sau dezorganizate, iar elementul subiectiv, inerent politicii de securitate, determină o goană frenetică a tuturor statelor după securitate, rezultatul, fiind, de fapt, contrar”¹⁸.

Într-o lume complexă, dinamică și conflictuală, aflată în plin proces de globalizare, înțelegerea profundă a tendințelor majore de evoluție a securității internaționale și a modului în care fiecare țară are șansa să devină parte activă a acestui proces constituie o condiție esențială a progresului și prosperității.

Necesitatea ca un stat să-și elaboreze o politică de securitate națională coerentă și detaliată rezultă, în principal, din următoarele motive¹⁹:

- să dea guvernului stalului respectiv posibilitatea de a aborda toate amenințările într-o manieră coerentă.

- să crească eficiența sectorului de securitate prin optimizarea contribuțiilor tuturor structurilor responsabile din acest domeniu.

- să vegheze la aplicarea politicii.

- să construiască consensul pe plan intern.

- să întărească încrederea și cooperarea la nivel regional și internațional.

Cunoașterea, înțelegerea și evaluarea corectă a proceselor interne, a gradului de coeziune socială, a capacității de mobilizare publică reprezintă o necesitate la fel de importantă pentru realizarea proiectelor naționale²⁰.

¹³ Alexandra Sarcinschi, *op. cit.*, pp. 20-21.

¹⁴ *Dictionary of American Government and Politics*, Ed. Dorsey, 1988.

¹⁵ G Evans, J. Newrham, *Dicționar de relații internaționale*, Ed. Universal Delsi, București, 2001, p. 501.

¹⁶ C. Onișor, S. Frunzăverde, *Arta strategică a securității și integrării europene*, Ed. A'92, Iași, 2002, p. 122.

¹⁷ Petre Dușu, *Amenințări actuale la adresa securității*, în *Impact strategic*, nr. 4/2004, p. 64.

¹⁸ M.V. Ozunu, *Securitatea – concept multinațional*, în *Revista Fundației Colegiului Național de Apărare*, nr. 2/2002, București, pp. 39-40.

¹⁹ Andrei Miroiu, Radu-Sebastian Ungureanu (coordonatori), Daniel Biro, Lucian-Dumitru Dîrdală, Olivia Todorean, Ionuț Apahideanu, Simona Soare, Stanislav Secieru, *Manual de relații internaționale*, Ed. Polirom, Iași, 2006, p. 11.

²⁰ Nicolae Uscoi, *op. cit.*, pp. 87-88.

Pentru atingerea intereselor sale legitime, statul român parte integrantă a comunității euroatlantice și participant activ la noua construcție europeană - promovează, protejează și apără democrația, respectă drepturile și libertățile fundamentale ale omului și acționează, în conformitate cu prevederile dreptului inter-național, pentru accelerarea modernizării și dezvoltării sale economice și sociale, asigurarea unui standard de viață european și afirmarea deplină a identității naționale.

Interesele naționale reprezintă acele valori asumate și promovate de societatea românească care asigură prosperitatea, protecția și securitatea membrilor ei, stabilitatea și continuitatea statului²¹.

Prin prisma intereselor naționale, securitatea națională este capacitatea unui stat de a-și menține și promova identitatea națională și integritatea funcțională.

Interesele naționale reflectă percepția dominantă, relativ constantă și instituționalizată cu privire la valorile naționale. Ele vizează promovarea, protejarea și apărarea prin mijloace legitime a valorilor prin care națiunea română își garantează existența și identitatea, pe baza cărora își construiește viitorul și în temeiul cărora se integrează în comunitatea europeană și euroatlantică și participă la procesul de globalizare. Prin aria lor de manifestare, ele se adresează în primul rând cetățenilor patriei care trăiesc pe teritoriul național, dar și în egală măsură tuturor celorlalți oameni aflați în România, precum și românilor care trăiesc sau își desfășoară activitatea în afara granițelor țării.

Securitatea națională are două domenii de acțiune: internă și externă.

Unii autori apreciază că securitatea internă are următoarele dimensiuni: militară, politică, economică, socială, culturală și ecologică, la care eu aș mai adăuga și dimensiunea informațională²². Dar aceste dimensiuni nu trebuie privite și analizate separat, ci într-o viziune sistemică deoarece ele sunt în legătură indivizibilă unele cu celelalte și se influențează reciproc. Astfel, dimensiunea economică se referă atât la aspectele pur economice, cât și la fundamentarea economică a puterii militare. Dimensiunea politică are în vedere nu numai relația dintre stat și cetățenii acestuia, ci și relațiile internaționale ale statului. Dimensiunea culturală este inclusă în cea socială(așa cum apreciază și reprezentanții școlii de la Copenhaga), dar ea vizează și aspectele etnice și care reprezintă sursele multor conflicte, în secolul nostru.

Dimensiunea politică a securității are două nivele și anume, unul intern (al statului) ce poate fi pus în evidență prin conceptele de bună sau proastă guvernare și celălalt extern, în legătură directă cu securitatea internațională și cu dreptul internațional. SUA și UE au introdus aceste concepte, deoarece proasta guvernare reprezintă un mare risc potențial, iar buna guvernare este un deziderat și o modalitate de realizare a stării de securitate²³.

În condițiile în care, în lumea modernă, securitatea și prosperitatea sunt termeni inseparabili ai aceleiași ecuații, progresul, prosperitatea și securitatea națională ale României nu pot fi decât rezultatul majoră a unui proces complex de promovare și garantare a valorilor și intereselor naționale²⁴.

²¹ Luciana Alexandra Ghica, Marian Zulean, *Politica de securitate națională*, Editura Polirom, Iași, 2007, pp. 14-16.

²² C. G. Balaban, *Securitatea și dreptul internațional. Provocări la început de secol XXI*, Ed. CH Beck, București, 2006, p. 17.

²³ Ionel Nicu Sava, *Geopolitica. Teorii și paradigme clasice. Școala geopolitică germană*, Editura Info-Team, București, 1997, pag.43.

²⁴ Nicolae Uscoi, *op. cit*, pp. 91-92.

La începutul anilor 2000, obiectivele majore ale politicii de securitate a României vizau îndeplinirea criteriilor necesare aderării la NATO și a celor necesare integrării în cadrul UE. În cea de-a doua jumătate a ultimului deceniu sistemul securității naționale a fost modelat pentru integrare deplină și dezvoltarea capacităților de răspuns la noile riscuri și amenințări. Politica de securitate națională a României a evoluat în ultimii zece ani pentru a se adapta noilor realități regionale și internaționale.

În contextul schimbărilor apărute în mediul internațional de securitate (terorism, criminalitate organizată, proliferarea armelor de distrugere în masă, schimbări climatice etc.), România și-a adaptat politica de securitate pentru a face față noilor amenințări și riscuri.

Politica de securitate se regăsește materializată în strategia de securitate. Ea oferă politicii instrumentele teoretice, practice și metodologice pentru realizarea scopurilor și obiectivelor politice.

Strategia este, o metodă, iar metoda strategică se aplică totdeauna în funcție de cadrul național, în parametrii de alianță sau de coaliție. Strategia are un orizont de acoperire pe termen mediu de 5 ani și conține și prevederi pe termen lung pentru realizarea obiectivelor naționale și colective de securitate și apărare²⁵.

Strategia Națională de Securitate reprezintă documentul de bază²⁶ care definește aceste interese, ca și obiectivele pentru realizarea lor, fiind expresia politică și de reglementare cea mai înaltă a statului român și, totodată, instrumentul de fundamentare și orientare a acțiunilor din întreg sistemul securității naționale.

Strategia din anul 2001 menționa ca principale amenințări la adresa statului: terorismul, vulnerabilitatea sistemelor de transport la atentatele teroriste, accesarea sistemelor de informații confidențiale, afectarea imaginii țării, agresiunea economico-financiară, provocarea deliberată de catastrofe ecologice. Totodată procesul de globalizare are un impact major asupra redefinirii conceptului de securitate națională, astfel aceasta capătă un caracter interdependent și multidimensional.

Odată cu aderarea României la NATO (2004) și Uniunea Europeană (2007), parametrii de securitate națională s-au schimbat și, de aici, și necesitatea ca aceștia să fie identificați și prevăzuți într-o nouă strategie.

Dacă în decursul ultimilor zece ani, politica de securitate a României a fost mai degrabă una reactivă, defensivă, centrată pe contracararea diferitelor amenințări și riscuri de securitate, odată cu Strategia de Securitate Națională din 2006 se produce o nouă schimbare de orientare - îndreptată mai degrabă către o politică asertivă, ofensivă chiar, bazată pe preîntâmpinarea și prevenirea amenințărilor și riscurilor de securitate : „securitatea fiecărei țări, precum și a comunității internaționale în ansamblu, depinde nu atât de capacitatea de reacție și adaptare, cât mai ales de capacitatea de anticipare și de acțiune proactivă”²⁷.

Politica securității naționale a fost influențată în plan teoretic de elementele liberale și neolibérale, cu toate că și-a păstrat la bază principiile neorealiste: „Noua strategie de securitate

²⁵ Gheorghe Văduva, *Strategie națională și strategie de alianță. Repere conceptuale*, în *Impact strategic*, nr. 2/2005, p. 99.

²⁶ *Strategia de Securitate Națională a României – garantarea democrației și a libertăților fundamentale, dezvoltare economică și socială susținută și durabilă, aderare la NATO și integrare în Uniunea Europeană*, Președinția României, București, 2001, pp. 5-8.

²⁷ *Strategia de Securitate Națională a României*, 2006, p. 2.

reprezintă un demers major în această direcție și este focalizată, ca finalitate crucială, spre garantarea securității individului, a vieții sale și a familiei”²⁸.

După consacrarea regimului democratic, statul român și-a manifestat intenția de a deveni o țară generatoare de securitate în plan regional. Începând cu anul 2007 România a demarat *Politica de cooperare pentru dezvoltare* colaborând cu diverse instituții ale ONU, dar și cu UE.

Principalele interese de securitate sunt identificate ca fiind: „integrarea deplină în Uniunea Europeană și asumarea responsabilă a calității de membru al Alianței Nord-Atlantice; menținerea integrității, unității, suveranității, independenței și indivizibilității statului român ; dezvoltarea unei economii de piață competitive, dinamice și performante; modernizarea radicală a sistemului de educație și valorificarea eficientă a potențialului uman, științific și tehnologic; creșterea bunăstării cetățenilor, a nivelului de trai și de sănătate a populației; afirmarea și protejarea culturii, identității naționale și vieri spirituale, în contextul participării active la construcția identității europene”²⁹.

Elementul central în această versiune din 2006 intervine sub forma unei echilibrări a importanței strategice a brațelor securității naționale identificate ca fiind : statutul de membru al NATO și UE: parteneriatul strategic cu SUA, reforma sistemului militar român (pentru a satisface standardele de interoperabilitate și eficiență prevăzute de NATO și UE). Amenințările de tip clasic revin în prim-plan mai degrabă sub forma necesității consolidării frontierelor estice și nordice (mai ales în perspectiva în care acestea vor fi și granițele instituțiilor mai sus menționate). Pentru prima oară de la căderea regimurilor comuniste, se stabilește ca parametru important de politică externă și de securitate o relație privilegiată (diferită însă de un parteneriat strategic) cu Republica Moldova, în asistarea și sprijinirea acesteia în drumul spre democratizare și spre o viitoare integrare în structurile europene și nord-atlantice³⁰.

Actuala Strategie de securitate lărgeste spectrul riscurilor și amenințărilor neconvenționale și diversifică tipologia crizelor și conflictelor ce se manifestă pe plan intern sau internațional. Acest nou context conduce la o multiplicare a dimensiunilor stării de securitate și siguranță națională, incluzând aspecte politice, economice, financiare, militare, civice, sociale și ecologice ceea ce solicită și identificarea unor noi resurse interne și internaționale ce pot fi mobilizate pentru apărarea intereselor fundamentale ale României.

Potrivit Strategiei de securitate națională a României, „Interesele naționale reflectă percepția dominantă, stabilă și instituționalizată cu privire la valorile naționale și urmăresc promovarea, protejarea și apărarea – prin mijloace legitime - a valorilor pe baza cărora națiunea română își făurește viitorul, prin care își garantează existența și identitatea și, pe temeiul cărora, se integrează în comunitatea europeană și euroatlantică și participă la procesul de globalizare. Prin aria lor de manifestare, ele se adresează - în primul rând - cetățenilor patriei ce trăiesc pe teritoriul național, dar și - în egală măsură - tuturor celorlalți oameni aflați în România, precum și românilor ce trăiesc sau își desfășoară activitatea în afara granițelor țării”³¹.

România, în materie de securitate, trebuie să facă față aceluiași provocări ca și celelalte state ale lumii. Este vorba de terorismul internațional, de proliferarea armelor de distrugere în

²⁸*Idem.*

²⁹*Ibidem*, p. 6.

³⁰Luciana Alexandra Ghica, Marian Zulean, *op. cit.*, p. 169.

³¹*Strategia de securitate națională a României*, București, 2006, pp.5-7.

masă, de criminalitatea organizată, de traficul de armament, de droguri, de ființe umane etc. Pentru a răspunde acestor provocări, România duce o politică de securitate națională adecvată, în sensul că aceasta din urmă este concepută ca un cadru strategic și un plan de acțiune pentru ca guvernul să facă față amenințărilor prezente și viitoare. Politica de securitate națională este axată pe trei interese fundamentale în materie de securitate.

- În primul rând, este vorba de protejarea României și a românilor (în țară și în străinătate).
- Al doilea interes al României în materie de securitate este de a se asigura că țara nu reprezintă o sursă de amenințări ce vizează pe aliații săi. De altfel, România este percepută, acum, de aliații săi, dar și de celelalte state, ca un generator de securitate în regiune și în lume.
- Cel de-al treilea interes de securitate al României privește contribuția țării noastre la securitatea internațională. România contribuie la securitatea internațională, chiar atunci când interesele noastre în materie de securitate nu sunt direct afectate³².

Apariția unor riscuri și amenințări internaționale de factură nouă, evoluția complexă a mediului intern, precum și modificarea substanțială a statutului de securitate al României în plan internațional impune o abordare nouă, într-o manieră integratoare, sistemică și comprehensivă a obiectivelor de securitate internă. Absența unui pericol previzibil privind un posibil atac extern face ca, în condițiile actuale și într-o perspectivă previzibilă, sarcina protejării valorilor și libertăților, a vieții oamenilor și a bunurilor lor să nu mai poată fi concepută în termenii apărării teritoriale din perioada Războiului Rece³³.

Securitatea internă privește, deopotrivă, siguranța cetățeanului și securitatea publică, securitatea frontierelor, a energiei, a transporturilor și a sistemelor de aprovizionare cu resurse vitale, precum și protecția infrastructurii critice. Ea include, din punct de vedere structural, securitatea societală și asigurarea stării de legalitate, contracararea terorismului și a criminalității organizate, securitatea activităților financiar-bancare, a sistemelor informatice și a celor de comunicații, protecția împotriva dezastrelor și protecția mediului³⁴.

Odată cu dobândirea statutului de membru al NATO și UE, responsabilitățile României nu se vor mai limita doar la politici care asigură apărarea teritoriului național ori la diplomația preventivă, ci și la politici care promovează ofensiv interesele României și care sprijină stabilitatea globală în orice regiune în care cele două organizații au misiuni.

În plan militar statul român va beneficia în viitor de avantajele amplasării componentelor scutului antirachetă pe teritoriul său (obținerea de noi garanții de securitate, consolidarea rolului de partener strategic al SUA), însă va trebui să își asume și dezavantajele-spre exemplu o relație mult mai încordată cu Rusia.

³²Petre Duțu, Mihai Ștefan Dinu, *Politica europeană de securitate și apărare – cadrul de manifestare și dezvoltare a intereselor de securitate națională*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2007, pp. 29-30.

³³ Vasile Pușcaș, *Relații internaționale/transnaționale*, Editura Sincron, București, 2005, pp. 48-49.

³⁴ Nicolae Roman, *Perspective privind factorii de risc din mediul de securitate intern și internațional și schimbările pe care le generează în ecuația securității naționale*, în vol. *Perspective ale securității și apărării în Europa*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2009, p. 22.

Având în vedere obiectivele UE în regiunea Mării Negre, e de așteptat ca România să ducă în continuare o politică externă pentru transformarea zonei extinse a Mării Negre într-o regiune caracterizată de cooperare, securitate, stabilitate și prosperitate³⁵.

Un scenariu optimist asupra evoluției politicii de securitate a statului român ar putea prevedea asumarea unui rol mult mai activ de către societatea civilă și mediul privat în cadrul sistemului național de securitate. Remodelarea sistemului național de securitate ar trebui să includă și dezvoltarea unei culturi de securitate adecvate.

Securitatea rămâne problema esențială nu numai a României, ci a întregii societăți umane, iar definirea sa rămâne subiectul cel mai important și în documentele oficiale ale organizațiilor internaționale de securitate și apărare aflate, în prezent, în plin proces de transformare și adaptare pentru a face față noilor provocări, sfidări și pericole din noul mediu de securitate.

BIBLIOGRAFIE

1. Atanasiu Mirela, *Conceptul de “securitate” în legislația internă și internațională*, în Impact strategic, nr. 3/2008.
2. Balaban Constantin Gheorghe, *Modificări în arhitectura globală de securitate*, în Revista Impact Strategic, nr.1/2005, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, București.
3. Balaban C. G., *Securitatea și dreptul internațional. Provocări la început de secol XXI*, Ed. CH Beck, București, 2006.
4. Boroș George, *Aspecte specifice ale noului mediu de securitate la nivel mondial*, în Lumea militară, nr. 1/2011.
5. Celac S., *Geopolitica energiei*, Evoluții recente, în revista Mileniul III, 1999.
6. *Dictionary of American Government and Politics*, Ed. Dorsey, 1988.
7. Dușu Petre, *Amenințări actuale la adresa securității*, în Impact strategic, nr. 4/2004.
8. Dușu Petre, Dinu Mihai Ștefan, *Politica europeană de securitate și apărare – cadrul de manifestare și dezvoltare a intereselor de securitate națională*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2007.
9. Evans G., Newrham J., *Dicționar de relații internaționale*, Ed. Universal Delsi, București, 2001.
10. Ghica Luciana Alexandra, Zulean Marian, *Politica de securitate națională*, Editura Polirom, Iași, 2007.
11. Gorun Adrian, *Geopolitică, Geostrategie, Globalizare*, Ed. Academica Brâncuși, Târgu-Jiu, 2010.
12. Miroiu Andrei, Ungureanu Radu-Sebastian (coord.), Biro Daniel, Dîrdală Lucian-Dumitru, Todorean Olivia, Apahideanu Ionuț, Soare Simona, Secrieru Stanislav, *Manual de relații internaționale*, Ed. Polirom, Iași, 2006.
13. Mușat Diana, *Transformarea politicii naționale de securitate a României în ultimul deceniu*, în Geopolitics.ro, 2011.

³⁵ Diana Mușat, *Transformarea politicii naționale de securitate a României în ultimul deceniu*, în Geopolitics.ro, 2011.

14. Nicolaescu Gheorghe, *Gestionarea crizelor politico-militare*, Colecția Geostrategie, Editura Top Form, București 2003.
15. Onișor C., Frunzăverde S., *Arta strategică a securității și integrării europene*, Ed. A'92, Iași, 2002.
16. Ozunu M.V., *Securitatea – concept multinațional*, în Revista Fundației Colegiului Național de Apărare, nr. 2/2002, București.
17. Paul V., Coșcodaru I., *Centre de putere ale lumii*, Ed. Științelor sociale și politice, București, 2003.
18. Pâlșoiu Ion, *Studii de securitate*, Editura Autograf, Craiova, 2010.
19. Pușcaș Vasile, *Relații internaționale/transnaționale*, Editura Sincron, București, 2005
20. Roman Nicolae, *Perspective privind factorii de risc din mediul de securitate intern și internațional și schimbările pe care le generează în ecuația securității naționale*, în vol. *Perspective ale securității și apărării în Europa*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2009..
21. Sarcinschi Alexandra, *Elemente noi în studiul securității naționale și internaționale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2005.
22. Sava Ionel Nicu, *Geopolitica. Teorii și paradigme clasice. Școala geopolitică germană*, Editura Info-Team, București, 1997.
23. Schultz Charles, *The Economic Content of the National Security Policy*, Foreign Affairs, 1973.
24. *Strategiade Securitate Națională a României – garantarea democrației și a libertăților fundamentale, dezvoltare economică și socială susținută și durabilă, aderare la NATO și integrare în Uniunea Europeană*, Președinția României, București, 2001.
25. *Strategia de Securitate Națională a României*, 2006.
26. Uscoi Nicolae, *Securitatea internațională*, Editura Antet, București, 2002.
27. Văduva Gheorghe, *Strategie națională și strategie de alianță. Repere conceptuale*, în *Impact strategic*, nr. 2/2005.
28. Vornic Sorin, *Securitatea energetică în contextul securității globale*, în *Colocviu strategic*, nr. 12/2010